

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๕๑/๒๕๖๕

เรื่องพิจารณาที่ ๑๘/๒๕๖๕

วันที่ ๒๑ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๕

ระหว่าง { นายศรีลย์ ธนากรภักดี ผู้ร้อง
- ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นายศรีลย์ ธนากรภักดี (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายศรีลย์ ธนากรภักดี (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่า คณะรัฐมนตรี ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภา ประธานคณะกรรมการ สมาชิกรัฐสภา และผู้ตรวจการแผ่นดิน ไม่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ป่วยให้เกิดการทุจริตฉ้อฉลเกี่ยวกับราคาพลังงาน ไม่ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง และมาตรา ๕๓ ที่บัญญัติให้รัฐต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามและบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด รวมทั้งการดำเนินการเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งของนายกรัฐมนตรีล่าช้า เป็นการละเลยและฝ่าฝืนต่อเจตจำนงของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๘ วรรคสี่ ที่บัญญัติให้นายกรัฐมนตรีดำรงตำแหน่งเพียงแปดปีเพื่อป้องกันการผูกขาดอำนาจอันจะสร้างวิกฤตทางการเมือง ขอให้หน่วยงานของรัฐทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องดำเนินการ

- ๒ -

โดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๕๓ มาตรา ๖๓ มาตรา ๑๕๘ มาตรา ๑๖๘ และ มาตรา ๑๙๗

ผู้ร้องมีหนังสือถึงผู้ตรวจการแผ่นดิน ฉบับลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๕ ขอให้หน่วยงานของรัฐ ที่เกี่ยวข้องเคารพและปฏิบัติตามเจตจำนงของรัฐธรรมนูญทั้งกรณีทุจริตราคาพลังงานและกรณี นายกรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากครบวาระแปดปี

ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ ดังนี้

๑. มีคำสั่งให้คณะรัฐมนตรีหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะวินิจฉัยระยะเวลา การดำรงตำแหน่งของนายกรัฐมนตรีแล้วเสร็จตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๘ วรรคสอง

๒. มีคำสั่งให้พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พ้นจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีทันทีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๘

๓. ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญในกรณีที่มีการทุจริต ฉ้อฉลราคาพลังงาน

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ บัญญัติว่า “การใดที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของรัฐ ตามหมวดนี้ ถ้าการนั้นเป็นการทำให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยตรง ย่อมเป็นสิทธิของประชาชน และชุมชนที่จะติดตามและเร่งรัดให้รัฐดำเนินการ รวมตลอดทั้งฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดให้ประชาชนหรือชุมชนได้รับประโยชน์นั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ” และ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลหรือชุมชนซึ่งเป็นผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงจากการทำหน้าที่ของรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ และได้รับความเสียหายจากการไม่ปฏิบัติหน้าที่ของรัฐ หรือการปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้องครบถ้วนหรือล่าช้าเกินสมควร ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลวินิจฉัยคดี ตามมาตรา ๗ (๔) ได้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้ (๑) บุคคลหรือชุมชนนั้นได้ร้องขอให้ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดให้ตนหรือชุมชนได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานของรัฐปฏิเสธไม่ดำเนินการ หรือไม่ดำเนินการภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการร้องขอ

หรือปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้อง และบุคคลหรือชุมชนโต้แย้งการดำเนินการหรือไม่ดำเนินการดังกล่าว เป็นหนังสือต่อหน่วยงานนั้นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบหรือวันที่ได้รับแจ้งหรือถือว่าได้รับแจ้ง และ (๒) บุคคลหรือชุมชนตาม (๑) ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินว่าหน่วยงานของรัฐตาม (๑) มิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตาม (๑) ในกรณีนี้ หากผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าหน่วยงานของรัฐปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้แจ้งให้ผู้ร้องและหน่วยงานของรัฐทราบ แต่หากผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าหน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วน ให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีทราบถึงการดังกล่าว (๓) ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดินและสั่งการตามที่เห็นสมควร ในการนี้ คณะรัฐมนตรีอาจมอบหมายให้คณะกรรมการหรือหน่วยงานใดเป็นผู้พิจารณาและเสนอความเห็น ประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีก็ได้ เมื่อคณะรัฐมนตรีสั่งการเป็นประการใดแล้ว ให้แจ้งให้บุคคลหรือชุมชนทราบ หากบุคคลหรือชุมชนเห็นว่าคำสั่งการของคณะรัฐมนตรียังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วน ตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ อาจยื่นคำร้องขอให้ศาลวินิจฉัยตามมาตรา ๗ (๔) ได้ภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้อง กล่าวอ้างว่าหน่วยงานของรัฐไม่ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง และหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ มาตรา ๕๓ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๕ กล่าวคือ ผู้ร้องจะต้องระบุว่าตนเป็นผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงจากการทำหน้าที่ของรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ มาตราใด และได้รับความเสียหายจากการไม่ปฏิบัติหน้าที่ ของรัฐ หรือการปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้องครบถ้วนหรือล่าช้าเกินสมควรอย่างไร ผู้ร้องจะต้อง ร้องขอให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการ หากหน่วยงานของรัฐปฏิเสธไม่ดำเนินการ หรือไม่ดำเนินการภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการร้องขอหรือปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้อง โดยโต้แย้งไว้ และยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน เมื่อผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าหน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติหน้าที่ ตามรัฐธรรมนูญให้ถูกต้องครบถ้วน ให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีทราบถึงเรื่องดังกล่าว เมื่อคณะรัฐมนตรี สั่งการเป็นประการใดแล้ว หากผู้ร้องเห็นว่าคำสั่งการดังกล่าวยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วน

- ๔ -

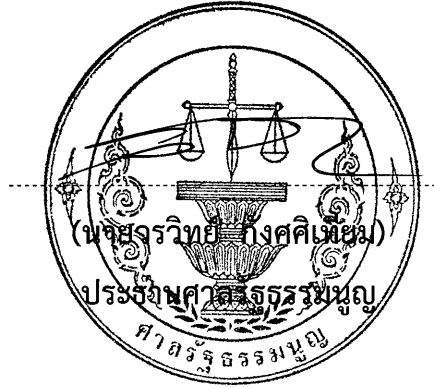
ตามรัฐธรรมนูญ อาจยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่
ได้รับแจ้ง เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่าผู้ร้องดำเนินการให้ครบถ้วนตามบทบัญญัติดังกล่าว
กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา
ของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๕ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๕๑

ส่วนที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าหน่วยงานของรัฐดำเนินการกรณีการพ้นจากตำแหน่งของนายกรัฐมนตรี
ล่าช้า ผ่าฝืนต่อเจตจำนงของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๘ วรรคสี่ ขอให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง
ดำเนินการโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญและขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้นายกรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่ง
ทันที นั้น กรณีอาจถือได้ว่าเป็นกรณีที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตาม
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา
ของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้บุคคลที่จะยื่นคำร้องได้
ต้องเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อน
หรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น จะต้องยื่นคำร้อง
ต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน แม้ข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่าผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินแล้ว
แต่ผู้ตรวจการแผ่นดินยังไม่ได้แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบและยังไม่พ้นกำหนดเวลาหกสิบวัน
นับแต่วันที่ผู้ตรวจการแผ่นดินรับคำร้องจากผู้ร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง
และวรรคสอง ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นอกจากนี้ข้อเท็จจริง
ตามคำร้องเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๘๒ บัญญัติกระบวนการร้อง
หรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒)
ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจ
ยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

- ๕ -

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

(คำสั่งที่ ๕๑/๒๕๖๕)

[Handwritten signature]

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Handwritten signature]

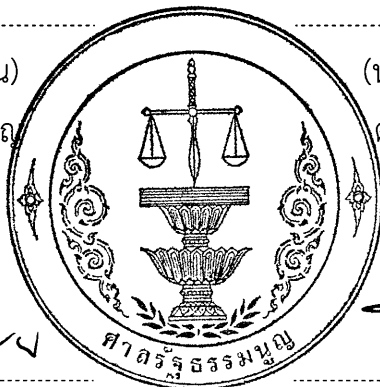
(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Handwritten signature]

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Handwritten signature]

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Handwritten signature]

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Handwritten signature]

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Handwritten signature]

(นายณดล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Handwritten signature]

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ